

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Кафедра кримінального права

Кафедра кримінально-правової політики

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА»
Відокремлений підрозділ в Харківській області

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ОХОРОНА БЕЗПЕКИ ЛЮДИНИ, НАЦІЇ, СВІТУ: ФУНДАМЕНТАЛЬНІСТЬ, ТРАНСДИСЦИПЛІНАРНІСТЬ І НООНАУКОВІСТЬ УБЕЗПЕЧЕННЯ

Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Харків, 17 травня 2024 року)

Харків
«Право»
2024

Редакційна колегія:

Л. М. Демидова (головний редактор), Ю. А. Пономаренко, С. О. Харитонов,
Н. В. Шульженко, М. М. Уманець

Кримінально-правова охорона безпеки людини, нації, світу: фундаментальність, трансдисциплінарність і ноонауковість убезпечення : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 17 трав. 2024 р.) / [редкол.: Л. М. Демидова (голов. ред.), Ю. А. Пономаренко, С. О. Харитонов та ін.] ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Каф. кримін. права, Каф. кримін.-прав. політики ; Гром. орг. «Всеукр. асоц. кримін. права», Відокремл. підрозділ в Харківс. обл. – Харків : Право, 2024. – 280 с.
ISBN 978-617-8448-59-2

До збірника включено матеріали конференції, кількість і зміст яких підтверджують факт того, що в наукових колах ведеться дискусія питань з сучасних проблем кримінально-правової охорони безпеки людини, нації і світу. Матеріали акумулюють наукові судження за трьома напрямками: світоглядні основи та напрями удосконалення правопорядку і кримінального права; безпека людства і світу: кримінально-правові й трансдисциплінарні питання; кримінально-правова охорона людини, держави та суспільства.

Видання розраховане на науковців, викладачів кримінально-правових дисциплін, студентів, практичних працівників, а також читачів, які цікавляться питаннями кримінального права.

УДК [343.2; 341.23](082)

Організаційний і редакційний комітети можуть не підтримувати позицій автора, проте ми поважаємо право кожного учасника конференції на висловлювання своїх ідей, критичних зауважень, інших суджень

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2024

© Громадське об'єднання «Всеукраїнська
асоціація кримінального права», 2024

ISBN 978-617-8448-59-2

ЗМІСТ

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО

<i>Баулін Ю. В.</i>	9
---------------------------	---

СВІТОГЛЯДНІ ОСНОВИ Й НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОПОРЯДКУ І КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА (матеріали дискусії)

Костенко О. М.

ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОЗНАВСТВА У СВІТЛІ СОЦІАЛЬНОГО НАТУРАЛІЗМУ	12
--	----

Туляков В. О.

ПОНЯТТЯ ЗЛОЧИНУ В ЄВРОПЕЙСЬКІЙ ДИНАМІЦІ ЗМІН	20
--	----

Стрельцов Є. Л.

СТРАТЕГІЯ ТА ТАКТИКА РОЗВИТКУ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА: СТИСЛІ МІРКУВАННЯ	25
---	----

Житний О. О.

ВІТЧИЗНЯНА МОДЕЛЬ ДОБОРУ ПЕРСОНАЛУ В ОРГАНИ ПРОКУРАТУРИ ЯК ЗАСІБ ЗНИЖЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ У СИСТЕМІ КРИМІНАЛЬНОЇ ЮСТИЦІЇ	30
--	----

Гуторова Н. О.

НЕГАТИВНЕ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ (НА ПРИКЛАДІ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ)	33
---	----

Харитонова О. В.

СТАНДАРТИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДЛЯ ПРАВНИКІВ І ПРОТИДІЯ ГЕНДЕРНО ОБУМОВЛЕНОМУ НАСИЛЬСТВУ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ	37
--	----

Пономаренко Ю. А.

ПРО ДЕЯКІ ПЕРСПЕКТИВИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ РИМСЬКОГО СТАТУТУ МКС ДО НАЦІОНАЛЬНОГО КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ	40
--	----

Харитонов С. О.

БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ, СУСПІЛЬСТВА, ОСОБИ ТА ВЕКТОРИ ЇЇ ФОРМУВАННЯ	45
---	----

Фріс П. Л.

ДО ПИТАННЯ ПРО ОБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНО- ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ	48
---	----

<i>Степанюк А. Ф.</i>	
ФУНКЦІЇ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	51
<i>Колосов І. В.</i>	
ДЕРЖАВА ЯК СУБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ: ВИКЛИКИ І РЕАЛІЇ ІІІ ТИСЯЧОЛІТТЯ.....	55
<i>Орловська Н. А.</i>	
КОНЦЕПЦІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ ВОЄННОГО ЧАСУ»	
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КРИМІНАЛЬНОГО	
ЗАКОНОДАВСТВА: ПОСТАНОВКА ПИТАННЯ	59
<i>Рубащенко М. А.</i>	
КРИМІНАЛІЗАЦІЯ ПОРУШЕННЯ ОБМЕЖУВАЛЬНИХ	
ЗАХОДІВ (САНКЦІЙ) В УКРАЇНІ: ФАКТОРИ ТА ЦІЛІ	64
<i>Марін К. О.</i>	
ЗМІСТ ПОНЯТТЯ «ВИМАГАННЯ НЕПРАВОМІРНОЇ	
ВИГОДИ.....	69
<i>Шніляревич В. В.</i>	
ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ	
БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ КРІЗЬ ПРИЗМУ ПОЛОЖЕНЬ	
КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ	73
<i>Ткаченко І. М.</i>	
ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЗАПОДІЯННЯ ШКОДИ В КОНТЕКСТІ	
ВИЗНАЧЕННЯ ПОТЕРПІЛОЇ ОСОБИ.....	78
<i>Александренко О. В., Желунтій В. І.</i>	
ДО ПИТАННЯ ПОСИЛЕННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	
ЗА ВТЯГНЕННЯ ДІТЕЙ У ПРОТИПРАВНУ ДІЯЛЬНІСТЬ	81
<i>Горпинюк О. П.</i>	
КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ОХОРОНА МОРАЛЬНОСТІ	
ДИТИНИ ВІД ПРАВОПОРУШЕНЬ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ	
ДИТЯЧОЇ ПОРНОГРАФІЇ	89
<i>Киричко В. М.</i>	
ПРО ОСОБЛИВОСТІ СУСПІЛЬНОЇ НЕБЕЗПЕЧНОСТІ	
СУЧАСНОЇ ВІЙНИ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	
НАЦІОНАЛЬНОЇ І ГЛОБАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ	95

БЕЗПЕКА ЛЮДСТВА І СВІТУ: КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ І ТРАНСДИСЦИПЛІНАРНІ ПИТАННЯ (матеріали дискусії)

<i>Laskowska Katarzyna</i>	
ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO	
POKOJOWI I LUDZKOŚCI W POLSKIM KODEKSIE KARNYM	101

<i>Шепітько М. В.</i>	СПАДЩИНА КОМУНІСТИЧНИХ ТОТАЛІТАРНИХ РЕЖИМІВ ЯК ПЕРЕДУМОВА ВЧИНЕННЯ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ В УКРАЇНІ	109
<i>Андрущко А. В.</i>	ЩОДО НАПРЯМІВ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА МІЖНАРОДНІ ЗЛОЧИНИ	115
<i>Медицький І. Б.</i>	ОБ'ЄКТИВОВАНІ ФОРМИ ГЕНОЦИДУ: КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИЙ ТА КРИМІНОЛОГІЧНИЙ ВИМІРИ	120
<i>Письменський Є. О.</i>	ПРОПАГАНДА ТОТАЛІТАРНИХ РЕЖИМІВ, ВИГОТОВЛЕННЯ І ПОШИРЕННЯ ЇХ СИМВОЛІКИ: ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ КВАЛІФІКАЦІЇ ЗА СТ. 436–1 КК УКРАЇНИ	128
<i>Євтєєва Д. П., Лапкін А. В.</i>	ЩОДО ПРОБЛЕМ ТЛУМАЧЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ст. 436–2 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ	133
<i>Голіна В. В.</i>	КРИМІНОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ СТРУКТУРИ ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНИХ ПРИГОД ЯК ПЕРЕДУМОВА ВИЗНАЧЕННЯ І ФОРМУВАННЯ ОПТИМАЛЬНОЇ КОНЦЕПЦІЇ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ	136
<i>Колодяжний М. Г.</i>	ПАРАДОКСИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ В УКРАЇНІ	139
<i>Паламарчук Г. В.</i>	ЩОДО ПИТАННЯ ПРО ОХОРОНУ БЕЗПЕКИ, ПРАВ І СВОБОД УЧАСНИКІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ	145
<i>Тимофєєва Л. Ю.</i>	РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ЩОДО КРИМІНАЛЬНИХ ТА АДМІНІСТРАТИВНИХ САНКЦІЙ	149
<i>Вороніна К. О.</i>	ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ОЗНАК СУБ'ЄКТА ЗЛОЧИНУ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТАТТІ 437 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ	152
<i>Елізбарян І. А.</i>	ЕКОЦИД ЯК КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	155

Бабійчук В. С.

ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ НАСИЛЬНИЦЬКОЇ ЗЛОЧИННОСТІ: МІЖНАРОДНИЙ ВИМІР	159
--	-----

Тімонова Л. І.

ЗМІНИ В КРИМІНАЛЬНОМУ ТА КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСУАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ВИДІВ КРИМІНАЛЬНИХ ПОКАРАНЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ.....	164
--	-----

Клімчук Б. В.

ДЕРЖАВНЕ БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ ЯК ОРГАН ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ	167
---	-----

Ткаченко К. В.

ВІДНОВЛЕННЯ ПОРУШЕНИХ ПРАВ І ЗАКОННИХ ІНТЕРЕСІВ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ НЕДОТРИМАННЯ СТАТТІ 3 ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ З ПРАВ ЛЮДИНИ.....	169
--	-----

**КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ОХОРОНА БЕЗПЕКИ ЛЮДИНИ,
ДЕРЖАВИ ТА СУСПІЛЬСТВА В III ТИСЯЧОЛІТТІ
(матеріали дискусії)**

Храмцов О. М.

ПСИХІЧНА НЕДОТОРКАНИСТЬ ЯК СУБ'ЄКТИВНЕ ПРАВО ОСОБИ ТА ОБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ	173
---	-----

Рябчинська О. П.

ДЕПОРТАЦІЯ ТА ПРИМУСОВЕ ПЕРЕМІЩЕННЯ НАСЕЛЕННЯ НА ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ: ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОЦІНКИ.....	177
---	-----

Павленко Т. А.

ПСИХОЛОГІЧНА (МЕНТАЛЬНА) БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВИЙ ЕЛЕМЕНТ БЕЗПЕКИ ЛЮДИНИ	184
---	-----

Топчій В. В., Ковальчук В. С.

ПРИЧИНИ І УМОВИ ВЧИНЕННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ ЗІ ЗМІСТОМ КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	188
---	-----

Мовчан Р. О.

ПРО ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ЗАЙНЯТТЯ ПОСАД У СУДОВИХ АБО ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНАХ, СТВОРЕНИХ НА ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИЙ ТЕРИТОРІЇ (НА ПРИКЛАДІ СПРАВИ №953/406/23).....	192
--	-----

<i>Зайцев О. В.</i>	
КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА КОЛАБОРАЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ: ДОСВІД КРАЇН БАЛТІЇ (ЛАТВІЯ, ЛИТВА, ЕСТОНІЯ)	200
<i>Михайліченко Т. О.</i>	
ЧИ БУДЬ-ЯКА ДІЯЛЬНІСТЬ, ПОВ'ЯЗАНА З КОМУНІКАЦІЄЮ З ДЕРЖАВОЮ-АГРЕСОРом НА ТОТ, Є КОЛАБОРАЦІЙНОЮ?	204
<i>Геркула Н. М.</i>	
РОЛЬ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОЗНАКИ КОЛАБОРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КРИМІНОЛОГІЧНОМУ ВИМІРІ	208
<i>Денисов С. Ф., Коваленко Н. О.</i>	
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ, ВЧИНЕНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: НАСЛІДКИ БЕЗСИСТЕМОЇ НОВЕЛІЗАЦІЇ КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА	213
<i>Колб О. Г., Бусел А. О.</i>	
ВІЙСЬКОВА СЛУЖБА В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ: НАУКОВИЙ СУПРОВІД І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ	217
<i>Дудоров О. О.</i>	
ЗАКОНОДАВЧІ НОВЕЛИ ЩОДО КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА КОНТРАБАНДУ	219
<i>Оробець К. М.</i>	
ЩОДО КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	227
<i>Радутний О. Е.</i>	
ІНФОДЕМІЯ ТА ВИКЛИКИ У КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІЙ СФЕРІ	231
<i>Політова А. С.</i>	
ЕКОНОМІЧНЕ НАСИЛЬСТВО ЯК ФОРМА ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА: ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ ТА РОЗПОВСЮДЖЕНІСТЬ У СВІТІ	238
<i>Єсауленко П. М.</i>	
ВПЛИВ НЕСТАТУТНИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН МІЖ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМИ НА ВОЄННУ БЕЗПЕКУ УКРАЇНИ	243
<i>Демидова Л. М.</i>	
СУСПІЛЬНІ (ПУБЛІЧНІ) Й ОСОБИСТІ ІНТЕРЕСИ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ: МІРКУВАННЯ ЩОДО ПРІОРИТЕТНОСТІ	246

НАУКОВІ РОЗВІДКИ Й ЗДОБУТКИ МОЛОДИХ ДОСЛІДНИКІВ

Грачова О. Ю.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ СТАТЕВОЇ СВОБОДИ ТА СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ ДІТЕЙ: ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ТА ПРОЦЕСУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ	257
--	-----

Четвертак М. В.

ПОНЯТТЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ В МІЖНАРОДНОМУ ТА УКРАЇНСЬКОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ	261
--	-----

Чопорова О. Ю.

АМЕРИКАНСЬКА КОНЦЕПЦІЯ СУДУ ПРИСЯЖНИХ ДЛЯ УКРАЇНИ ЯК ПРИКЛАД КРИМІНАЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА У III ТИСЯЧОЛІТТІ: ПРОБЛЕМИ ТА РЕАЛІЇ.....	266
--	-----

Мельниченко В. С.

ДО ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНО – ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ БЕЗПЕКИ ЛЮДИНИ	271
--	-----

Кундицька А. В.

СЛУЖБОВІ КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ: КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА	277
--	-----

2. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві: Закон України від № 3782-ХІІ 23.12.1993. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3782-12/ed19931223#Text>.

3. Чередник А. Охорона учасників кримінального судочинства: кримінологічні та кримінально-правові аспекти. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. Ч. 1. С. 238–243.

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ЩОДО КРИМІНАЛЬНИХ ТА АДМІНІСТРАТИВНИХ САНКЦІЙ

Тімофєєва Лілія Юрївна,

к.ю.н., доцент, доцентка кафедри кримінального права Національного університету «Одеська юридична академія»

Поняття меж між адміністративними і кримінальними правопорушеннями є достатньо умовним. Згідно з практикою ЄСПЛ на адміністративні правопорушення, які мають кримінально-правову суть, повинні поширюватися принципи кримінального права, а також гарантії захисту, передбачені в КПК України.

Окремі аспекти принципу пропорційності досліджені у наукових роботах Ю. О. Євтощук, С. П. Погребняк, В. О. Туляков, М. І. Хавронюк та ін. Разом із тим стрімкий розвиток судової практики, а також прагнення України бути членом ЄС, а отже, необхідність приведення національного законодавства у відповідність до європейського зумовлює актуальність подальших досліджень.

Дотримання принципу пропорційності є однією з основних вимог справедливості та правосуддя в усіх питаннях, у тому числі при визначенні покарання та його мети, що полягає у відповідності розміру покарання розміру вини винного.

У справі Лучанінова проти України заява № 16347/02 від 9 червня 2011 р. притягнення заявниці до відповідальності за крадіжку 35 трафаретів на загальну суму 0,42 грн та накладення на неї стягнення у вигляді штрафу в розмірі 51 грн відповідно до ч. 1 ст. 51 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) було визнано ЄСПЛ як кримінальне по суті та встановлено порушення положень

Конвенції. Зокрема, Суд постановив, що мало місце порушення п. 1 ст. 6 Конвенції у зв'язку з відсутністю публічного судового розгляду справи заявниці, пп «b» і «c» п. 3 ст. 6 Конвенції у зв'язку з тим, що заявниці не було надано можливості підготувати свій захист та ефективно скористатися допомогою захисника.

Згідно з п. 37 рішення для цілей Конвенції оскаржуване провадження можна було кваліфікувати як **«кримінальне»**, скарга заявниці щодо відсутності оскарження могла б бути розглянута за ст. 2 Протоколу № 7 до Конвенції, яка передбачає таке: «1. Кожен, кого суд визнав винним у вчиненні кримінального правопорушення, має право на перегляд судом вищої інстанції факту визнання його винним або винесеного йому вироку. Здійснення цього права, включаючи підстави, на яких воно може бути здійснене, регулюється законом. 2. Із цього права можуть поширюватися винятки для передбачених законом незначних правопорушень або коли відповідну особу судив у першій інстанції найвищий суд, або коли її було визнано винною і засуджено після оскарження виправдувального вироку». У п. 39 рішення Суд зауважує, що заявницю було визнано винною у вчиненні дрібної крадіжки. Відповідно до частини 1 статті 51 КУпАП за таке правопорушення передбачалося стягнення у вигляді штрафу або виправних робіт. З огляду на загальний характер законодавчого положення, яке порушила заявниця, а також профілактичну та каральну мету стягнень, передбачених цим положенням, Суд вважає, що провадження, про яке йдеться, **є кримінальним для цілей застосування Конвенції** (аналогічні положення містяться у справах «Езтюрк проти Німеччини» від 21 лютого 1984 року, пп. 52–54). Той факт, що стягнення у виді штрафу було згодом замінено на зауваження, не може позбавити правопорушення кримінального характеру по суті.

Відповідно до практики ЄСПЛ результат провадження, яке, на думку заявниці, було незаконним та несправедливим, мав особливо негативні наслідки для її професійної діяльності. Зокрема, визнання заявниці винною стало підставою для її звільнення з роботи з посади вагяр-пакувальника. Загальні суди, які розглядали її наступну позовну заяву про поновлення на роботі, залишили її без задоволення на підставі висновків, зроблених у контексті провадження щодо заявниці (п. 49 рішення), тобто заявниця все одно зазнала негативних наслідків через своє засудження, які були непропорційними вчиненому діянню.

Для того, щоб визначитися, чи має застосовуватися кримінально-правовий аспект статті 6 Конвенції, слід з'ясувати критерії, перераховані в рішенні у справі «Енгель та інші проти Нідерландів», заяви № 5 100/71; 5101/71; 5102/71; 5354/72; 5370/72 від 8 червня 1976 р.: 1. внутрішньоправова кваліфікація, 2. характер правопорушення, 3. суворість покарання, яке може бути застосоване до даної особи. Як зазначено у справі Енгель та інші проти Нідерландів 1976 р., покарання у виді позбавлення волі віднесені до «кримінальної» сфери, за винятком тих, які за своїм характером, тривалістю або способом виконання не можуть вважатися такими, що завдають суттєві збитки. Виходячи із тяжкості, ЄСПЛ кваліфікував як кримінальне обвинувачення провадження, пов'язане із порушенням правил дорожнього руху, за що передбачена адміністративна відповідальність у Швейцарії. У справі «Бенам проти Сполученого Королівства» Суд розширив тлумачення третього критерію пропорційності. ЄСПЛ вказав, що навіть за умов існування лише ризику або вірогідності застосування позбавлення волі інтереси правосуддя вимагають забезпечення справедливого судового розгляду.

У справі Езтюрк проти Німеччини 1984 р. предметом розгляду виступала відповідальність за порушення правил дорожнього руху, яка згідно із правом країни-відповідача не належала до кримінальної. Проте Суд зауважив: виходячи з того, що правила дорожнього руху чинні для усіх користувачів доріг, а не лише для певної групи, відповідальність за порушення цих правил є кримінальною за своїм змістом. Як показує практика Суду, особливої релевантності даний критерій набуває також у випадку відокремлення кримінального обвинувачення від проваджень дисциплінарного характеру.

Є певна різниця між розумінням кримінального правопорушення в національному законодавстві і практиці ЄСПЛ. Так, останній тлумачить поняття «кримінальне правопорушення» ширше, у тому числі залежно від наслідків засудження для особи, а не тільки передбачення конкретного правопорушення як кримінального згідно з національним законодавством. Відповідно до практики ЄСПЛ на адміністративні правопорушення, які мають кримінально-правову суть, мають поширюватись принципи кримінального права, а також гарантії захисту, передбачені в КПК України.